

Ο Βολοκολάμσκ Αντώνιος επιτίθεται στο ιεραποστολικό έργο του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας - Παραδοχή ότι το Ουκρανικό έφερε την Εξαρχία

[Πατριαρχία](#) / [Πατριαρχείο Μόσχας](#)

Ολομέτωπη επίθεση προς τον ιεραποστολικό έργο του Παλαίφατου [Πατριαρχείου Αλεξανδρείας](#) και πάσης Αφρικής και του Πάπα και Πατριάρχη κ.κ. Θεοδώρου Β' έκανε ο Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ [κ. Αντώνιος](#) σε συνέντευξη την οποία παραχώρησε στο TASS.

Του Νικολάου Ζαΐμη

Ο Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων της Ρωσικής

Εκκλησίας μίλησε για τη **δράση της Ρωσικής Εξαρχίας στην Αφρική**, η οποία εδώ και τρία χρόνια έχει επιφέρει διχασμό στην Ορθόδοξη Εκκλησία στη Μαύρη Ήπειρο μετά την αντικανονική εισπήδηση στο κανονικό έδαφος του Παλαιόπατριου Πατριαρχείου. Ωστόσο, κινούμενος στην κατεύθυνση που έχει χαράξει η Ρωσική Εκκλησία σε αυτό το μέτωπο, ο κ. Αντώνιος υποστηρίζει ότι η Ρωσική Εκκλησία έχει αναλάβει “ένα νέο και μεγάλο έργο στην Αφρική”.

Μάλιστα ο Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ ευθέως παραδέχεται ότι η ματιά που βλέπουν οι Ρώσοι την Αφρική άλλαξε μετά την στάση του Πατριάρχη Αλεξανδρείας κ.κ. Θεοδώρου και της Ιεράς Συνόδου να αναγνωρίσουν την Αυτοκεφαλία της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ουκρανίας. Μάλιστα, μετά την ενέργεια αυτή το Πατριαρχείο Μόσχας σταμάτησε τη μνημόνευση του Προκαθημένου του Δευτερόθρονου Πατριαρχείου και μετά από λίγους μήνες προχώρησε στην διχαστική ενέργεια να δημιουργήσει Εξαρχία. Το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας υπενθυμίζεται ότι ως έσχατη επιλογή στην αντικανονική αυτή ενέργεια **διέκοψε τη μνημόνευση του Πατριάρχη Μόσχας**, καθαίρεσε αρχικά τον πρώτο Έξαρχο Κλιν Λεωνίδα και εν συνεχεία τον τωρινό Έξαρχο Ζαράϊσκ Κωνσταντίνο και κατήγγειλε την αντικανονική αυτή πράξη στις άλλες Αδελφές Ορθόδοξες Εκκλησίες.

Παραδοχή ότι το Ουκρανικό οδήγησε στην “Εξαρχία”

Σε ερώτημα γιατί η Ρωσική Εκκλησία κατευθύνθηκε τώρα στην Αφρική, ο Πρόεδρος του ΤΕΕΣ απάντησε ότι: *“ιστορικά, η Ρωσική Εκκλησία είχε αρκετές ενορίες στην αφρικανική ήπειρο: στην Αίγυπτο, το Μαρόκο, την Τυνησία και τη Δημοκρατία της Νότιας Αφρικής. Κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων μας στην ήπειρο, σεβαστήκαμε τα κανονικά δικαιώματα του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας. Στα αρχαία διατάγματα που ονομάζουμε Ιερούς Κανόνες, η Βόρεια Αφρική αναγνωρίζεται ως η κανονική επικράτεια του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας, το οποίο κατά τον 20ό αιώνα επέκτεινε τις δραστηριότητές του σε ολόκληρη την αφρικανική ήπειρο. Σε όλες αυτές τις ενορίες, οι κληρικοί, που στάλθηκαν να υπηρετήσουν από τη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία, συντόνισαν τις δραστηριότητές τους με την ιεραρχία του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας και τις πραγματοποιούσαν μόνο με την ευλογία των τοπικών επισκόπων. Στις εκκλησίες μας προσεύχονταν κυρίως ρωσόφωνοι ενορίτες”*.

Παρά το ότι ο Βολοκολάμσκ Αντώνιος μιλά για “σεβασμό” στην κανονική επικράτεια του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας, ο ίδιος αναιρεί τα όσα αναφέρει και

τη στάση της Ρωσικής Εκκλησίας καθώς παραδέχεται στη συνέχεια ότι η αιτία που έγινε η “εισβολή” στην Αφρική ήταν το Ουκρανικό Αυτοκέφαλο.

“Σεβαστήκαμε τα δικαιώματα του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας και ως εκ τούτου δεν μπορέσαμε να ανταποκριθούμε θετικά στα αιτήματα που μας υποβλήθηκαν. Όλα άλλαξαν το 2019, όταν ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας Θεόδωρος Β΄ αναγνώρισε ξαφνικά, εντελώς απροσδόκητα, μονομερώς τους Ουκρανούς σχισματικούς. Ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας στο παρελθόν είχε επισκεφθεί πολλές φορές τόσο τη Ρωσία όσο και την Ουκρανία. Στις πολυάριθμες δημόσιες ομιλίες του, ορκίστηκε πίστη στους Ιερούς Κανόνες, λέγοντας ότι οι Ουκρανοί σχισματικοί είναι αχάριστοι και δεν μπορούν να θεωρηθούν νόμιμοι, κανονικοί κληρικοί. Στο Διαδίκτυο μπορείτε να βρείτε μεγάλο αριθμό βιντεοσκοπήσεων όπου ο Πατριάρχης Θεόδωρος μιλά για αυτό, ακόμη και όταν βρίσκεται στην Ουκρανία. Μόλις ένα χρόνο πριν αναγνωρίσει τους Ουκρανούς σχισματικούς, επισκέφτηκε την επισκοπή της Οδησσού της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ουκρανίας, όπου τον υποδέχτηκαν θερμά και κάλεσε τους πιστούς να παραμείνουν πιστοί στην κανονική Εκκλησία. Και τότε, τον Νοέμβριο του 2019, ο Πατριάρχης Θεόδωρος, με δική του απόφαση, που ελήφθη ακόμη και χωρίς τη συγκατάθεση της Συνόδου του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας, κήρυξε την αναγνώριση των Ουκρανών σχισματικών και άρχισε να μνημονεύει τον αρχηγό τους. Αυτή η ενέργεια του Πατριάρχη Θεόδωρου τον εξέθεσε ως άνθρωπο που δεν ευθύνεται για τα λόγια του. Αυτή η εντύπωση δημιουργήθηκε όχι μόνο σε εμάς, αλλά και σε έναν τεράστιο αριθμό κληρικών στη δικαιοδοσία του ίδιου του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας. Κατάλαβαν ότι ο Πατριάρχης τους είχε διαπράξει προδοσία, ότι ήταν δύσκολο να τον αποκαλέσουν έντιμο άνθρωπο. Μετά από καιρό, το Τμήμα Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων μας άρχισε να δέχεται δεκάδες εκκλήσεις από κληρικούς από την Αφρική, κυρίως από τον ντόπιο πληθυσμό, οι οποίοι έλεγαν ότι μετά από όλα όσα συνέβησαν, δεν ήθελαν να βρεθούν υπό την ωμοφώρα του Πατριάρχη, που είχε ενεργήσει τόσο ανέντιμα. Και ότι ζητούν από τον Πατριάρχη Μόσχας και Πασών των Ρωσιών να τους δεχτεί υπό την προστασία του, στη δικαιοδοσία του”, είπε για την αλλαγή στάσης της Ρωσικής Εκκλησίας.

Από το Πατριαρχικό συλλείτουργο στην Ίμβρο στις 13 Αυγούστου 2021

Επίθεση στον Πατριάρχη Θεόδωρο

Ο Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ κ. Αντώνιος, ο οποίος πριν λίγες ημέρες βρέθηκε σε κοινό περιβάλλον με τον Πατριάρχη Αλεξανδρείας στα Τίρανα κατά την Εξόδιο Ακολουθία του μακαριστού Αρχιεπισκόπου Τιράνων, Δυρραχίου και πάσης Αλβανίας κυρού Αναστασίου, χαρακτηρίζει “ως σχισματικό” τον Προκαθήμενο του Δευτερόθρονου Πατριαρχείου για το γεγονός ότι το 2021 συλλειτούργησε στην Ίμβρο με τον Μητροπολίτη Κιέβου και πάσης Ουκρανίας κ.κ. Επιφάνιο.

“Δεν βιαζόμασταν να λύσουμε το ζήτημα, αν και καταλάβαμε ότι δεν μπορούσαμε να αφήσουμε αυτούς τους ιερείς σε μια τόσο δύσκολη κατάσταση. Υπήρχε όμως ακόμη ελπίδα για πιθανή μετάνοια του Προκαθήμενου Αλεξανδρείας ή ότι η Ιερά Σύνοδος της αρχαίας αυτής Εκκλησίας θα ακύρωνε την απόφαση που έλαβε μόνος του ο Πατριάρχης. Αλλά μετά το συλλείτουργο του Πατριάρχη Θεόδωρου με τον ηγέτη του ουκρανικού σχίσματος τον Αύγουστο του 2021, δεν έμεινε άλλη επιλογή. Σύμφωνα με τους κανόνες, αυτός που υπηρετεί με σχισματικό γίνεται και ο ίδιος σχισματικός. Και δεν θα μπορούσαμε να αφήσουμε εκατοντάδες κληρικούς και ακόμη μεγαλύτερο αριθμό ενοριτών που παρευρίσκονται στις ενορίες που φροντίζουν αυτοί οι κληρικοί χωρίς βοήθεια και φροντίδα, χωρίς κανονική προστασία. Ο κόσμος δεν ήθελε να συμμετάσχει στο σχίσμα της Ορθοδοξίας και η

απόφασή του έπρεπε να λάβει απάντηση. Λήφθηκε απόφαση για τη δημιουργία Πατριαρχικής Εξαρχίας Αφρικής, διορίστηκε Πατριαρχικός Έξαρχος και η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία άρχισε να εργάζεται ενεργά με τα εισερχόμενα αιτήματα. Ο έξαρχος και ο κλήρος που τον βοήθησαν επισκέφτηκαν αυτές τις ενορίες, γνώρισαν τους κληρικούς επιτόπου και πήραν αποφάσεις σχετικά με τη δυνατότητα ή την αδυναμία αποδοχής αυτών των ιερέων στη δικαιοδοσία της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας. Τον Δεκέμβριο του 2024 στην Εξάρχεια γιόρτασαν την τρίτη επέτειό τους. Οι δύο επισκοπές - της Νότιας Αφρικής (που καλύπτουν 24 χώρες) και της Βόρειας Αφρικής (καλύπτουν 31 χώρες) - περιλαμβάνουν περίπου 350 ενορίες σε 32 αφρικανικές χώρες, με περισσότερους από 250 ιερείς να υπηρετούν σε αυτές σήμερα. Εκτός από πνευματικά έργα, μπορέσαμε να ξεκινήσουμε την υλοποίηση πολλών ανθρωπιστικών και εκπαιδευτικών έργων", είπε.

Το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας στην καταδίκη της απόφασης για τη δημιουργία της Εξαρχίας αλλά και σε άλλες σχετικές με το θέμα επίσημες θέσεις που έχει λάβει κατά καιρούς τονίζει ότι η πραγματικότητα είναι άλλη. Η Ρωσική Εκκλησία με οικονομικά δέλεαρ έχει εντάξει στις τάξεις της κληρικούς που έφυγαν από το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας, ενώ πολλοί από αυτούς είχαν ήδη καθαιρεθεί από την Ιερά Σύνοδο του Πατριαρχείου καθώς είχαν υποπέσει σε διάφορα κανονικά παραπτώματα.

Ο Πάπας και Πατριάρχης Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής Θεόδωρος και ο Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Αντώνιος στα Τίρανα

Μαρτυρία και “δουλειά”

Μπορεί ο ισχυρός άνδρας της ρωσικής εκκλησιαστικής διπλωματίας να τονίζει στο TASS ότι η “εντελώς νέα και απροσδόκητη πραγματικότητα με τη δημιουργία της Εξαρχίας της Αφρικής ξεσήκωσε την εκκλησιαστική ζωή στην ήπειρο”, παρά ταύτα κάνει λόγο για ανησυχία του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας μόνο για το ελληνόφωνο ποίμνιο. Σύμφωνα με τις μέχρι τώρα πορείες του μείζονος αυτούς εκκλησιαστικού ζητήματος, το μόνο που έχει επέλθει από αυτή την ενέργεια είναι ένας ακόμη διχασμός στο σώμα της Εκκλησίας. Το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής εδώ και αιώνες μεριμνά για τη διάδοση του ευαγγελικού λόγου σε αυτή την Ήπειρο. Σαφώς και το κάνει χωρίς εθνικά κριτήρια, οπότε η αναφορά για ανησυχία στο ελληνόφωνο ποίμνιο μπορεί να θεωρηθεί ότι αποπροσανατολίζει την πραγματικότητα.

“Η ηγεσία του Αλεξανδρινού Πατριαρχείου έχει επιδείξει εδώ και καιρό ανησυχία για το κυρίως ελληνικό μέρος του ποιμνίου του. Και σε εκείνες τις δύσκολα προσβάσιμες ενορίες των αφρικανικών χωριών, όπου οι συνθήκες υγιεινής είναι κακές, και όπου υπάρχουν προβλήματα που συνδέονται με τη φτώχεια, όχι μόνο δεν πάτησε ποτέ το πόδι Έλληνα επισκόπου, αλλά συχνά δεν έχουν έρθει ούτε ιερείς. Οι άνθρωποι εγκαταλείφθηκαν στη μοίρα τους. Όταν οι κληρικοί μας άρχισαν να επισκέπτονται αυτές τις ενορίες, τρομοκρατηθήκαμε από τις τρομερές συνθήκες υπό τις οποίες έκαναν τη διακονία τους οι τοπικοί ιερείς. Στην καλύτερη περίπτωση, σε δωμάτια που σε καμία περίπτωση δεν θυμίζουν ορθόδοξη εκκλησία. Αρχίσαμε να αναζητούμε πόρους για να παρέχουμε σε αυτές τις ενορίες όλα τα απαραίτητα για την παροχή υπηρεσιών, καθώς και για να λύσουμε τα πιεστικά προβλήματα των κατοίκων της περιοχής: παροχή βοήθειας στη γεώτρηση πηγαδιών για πόσιμο νερό, παράδοση φαρμάκων και παροχή ειδών πρώτης ανάγκης. Από αυτά τα πρώτα βήματα, ο κόσμος κατάλαβε ότι η Ρωσική Εκκλησία νοιάζεται για αυτούς, ότι δεν εγκαταλείπονται και είναι περιζήτητοι. Μας απασχολεί η ανύψωση του μορφωτικού επιπέδου των κληρικών που χειροτονήθηκαν στην ιεροσύνη, αλλά ως επί το πλείστον δεν είχαν τη δυνατότητα να λάβουν συστηματική θεολογική εκπαίδευση. Υπάρχει τώρα ένας μεγάλος αριθμός Αφρικανών φοιτητών που σπουδάζουν σε θεολογικές σχολές στη Ρωσία και η Εκκλησία τους παρέχει όλα όσα χρειάζονται, από ρούχα μέχρι υποτροφίες και εισιτήρια για ταξίδια στο σπίτι για τις διακοπές. Έχουμε αναλάβει μια μεγάλη και νέα δουλειά για εμάς και βλέπουμε ότι αποδίδει καρπούς. Κάθε μέρα όλο και περισσότεροι ιερείς έρχονται κοντά μας, βλέποντας την ειλικρινή μας ανησυχία για τον κλήρο και το ποίμνιο στην αφρικανική ήπειρο”.

Στην αναφορά του αυτή ο Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ κ. Αντώνιος επιτίθεται και στο μεγάλο έργο το οποίο επιτελούν οι Επίσκοποι της Εκκλησίας της Αλεξάνδρειας, οι οποίοι δεν είναι μόνο Έλληνες, αλλά και Αφρικανοί. Ο καθημερινός αγώνας που δίνουν εντός της κανονικής Εκκλησίας στην Αφρική οι Επίσκοποι είναι αδιάψευστος μάρτυρας της θυσιαστικής αγάπης για τον πλησίον. Χωρίς ανταλλάγματα και ζυγαριές πίστωσης.

Όσο για την αποστροφή του λόγου του κ. Αντωνίου ότι στην Αφρική “έχουμε αναλάβει μια μεγάλη και νέα δουλειά για εμάς”, φανερώνει την αντίθεση στην ματιά με την οποία βλέπουν την ιεραποστολή στις Εκκλησίες Αλεξάνδρειας και Μόσχας. Η πρώτη καθημερινά αγωνίζεται για την μαρτυρία του “Ευαγγελίου”, η δε δεύτερη βλέπει την ιεραποστολή ως “δουλειά”.

Από την πρόσφατη ομαδική βάπτιση κατηχουμένων στην Γκάνα από τον Μητροπολίτη Άκκρας Δανιήλ